

RECENZII

Tracii și vecinii lor în Antichitate. The Thracians and their neighbours in Antiquity. Studia in honorem Valerii Sârbu, editor Ionel Câdea, Editura Istros, Brăila, 2010, 662 p.

Bănățeanul Valeriu Sârbu, stabilit la Brăila, la extremul estic al Dunării de jos, a împlinit 60 de ani și colegii, prietenii și colaboratorii apropiați l-au omagiat într-un volum de studii despre istoria străveche a acestei zone a Europei. Obârșia sa, bunele relații ce le-am avut cu Valeriu Sârbu în *Comisia Națională de Arheologie*, și nu numai acolo, în anii din urmă, centrul dinamic al cercetării științifice din Muzeul Brăilei sunt câteva din motivele ce m-au determinat să zăbovesc și în paginile revistei *Banatica* despre Valeriu Sârbu. Este originar din ținutul Făgetului, o zonă compact românească, unde a copilărit, s-a format și a parcurs treptele de școlarizare până la absolvirea liceului din Făget, o școală românească de veche tradiție. S-a format profesional la București, un centru peren al cercetării istorice, începând din anul 1970, sub auspiciile unor mari învățați ai scrisului istoric românesc, cu o rigoare a disciplinei științifice pe care școala românească de atunci o exercita încă din plin. Destinul vieții, familia nou plămădită a tânărului istoric Valeriu Sârbu, l-au fixat pentru totdeauna la Brăila, la Dunărea de jos răsăriteană, un ținut multicultural și multiconfesional, plin de istorie și plin de similitudini în același timp cu Banatul său natal, de la cealaltă extremitate a Dunării de jos apusene.

Valeriu Sârbu a parcurs un remarcabil *cursus honorum* administrativ și științific în treizeci și cinci de ani de carieră în domeniul cercetării istorice, amintindu-i aici pe cea de Președinte al Asociației de studii pentru arheologia funerară-România, Președintele Comisiei a XXX-a „Practici mortuare în preistorie și protoistorie” a Uniunii Internaționale de Științe Preistorice

și Protoistorice, membru al Comitetului permanent al UISPP, membru al Comisiei Naționale de Arheologie și unul din directorii Muzeului Brăilei. Responsabilitățile științifice ce i-au fost conferite de comunitatea istorică reprezintă, în fapt, o recunoaștere a travaliului său remarcabil în domeniul arheologiei. Valeriu Sârbu a publicat singur sau în colaborare 16 cărți de istorie și arheologie, alte 12 volume științifice au fost editate sub autoritatea sa științifică și un număr de 150 de studii au apărut sub semnătura sa în prestigioase reviste de arheologie din România și Europa. Fără îndoială că avem în față un remarcabil palmares științific al harnicului bănățean Valeriu Sârbu, pe care puțini arheologi și universitari îl pot etala. Academia Română a premiat în 1995 volumul *Credințe și practici funerare, religioase și magice în lumea geto-dacilor* care a fost, de altfel, și dizertația de doctorat a lui Valeriu Sârbu. Spuneam mai înainte că una din motivațiile acestui demers o constituie și dinamica cercetării științifice din Muzeul Brăilei. Cei doi lideri administrativi și științifici ai Muzeului Brăilei, dr. Ionel Căndea și dr. Valeiu Sârbu, au ridicat standardele cercetării științifice istorice la nivel național, promovând în același timp, prin editura proprie *Istros*, producția istoriografică într-un ritm și la un nivel pe care nu-l întâlnim la multe din instituțiile de cercetare din România.

Volumul omagial pe care-l semnalăm aici debutează cu o prezentare a istoricului și arheologului Valeriu Sârbu făcută de Ionel Căndea, care este definitorie pentru un spectru al istoriografiei române de acum și de altădată: ”spre deosebire de zeci de alți harnici, talentați și prodigioși arheologi, Valeriu Sârbu a publicat mereu – în țară și peste hotare – rezultatele cercetărilor arheologice. Alții au preferat să dezgroape vestigii și să le îngroape apoi în depozite sau în texte rămase în arhive personale. Valeriu Sârbu a demonstrat că cercetarea științifică la nivelul muzeelor nu este doar un deziderat, un „mof” și o cale de a obține un salariu mai bun ci, ea, cercetarea, înseamnă muncă, abnegație, sacrificii, zeci, sute de ore petrecute pe șantiere, în laboratoare, biblioteci, arhive”(Ionel Căndea, *Tracii și vecinii lor...*, p. 12).

Cronologic, prin studiile publicate în volum, se discută probleme istorice ale mileniului I î.d.Hr., doar capitolul din finalul volumului cuprinde câteva studii diverse ce depășesc bariere cronologice. Daniel Costache cu studiul *Unpublished finding belonging to Early Bronze in Buzău Valley*, și Katarina Dimitrović în articolul *Burial customs during in the Midle Bronze Age in the northern part of west Morava valley, Serbia* aduc în discuție chestiuni legate

de așezări și obiceiuri funerare ale epocii bronzului în bazinul dunărean. Partea consistentă a volumului se circumscrie cu investigații ale perioadei secolelor IV î.d.Hr. – I d.Hr. Din perspectiva dispersiei etnice în spațiul Dunării de jos se regăsesc studii consacrate tracilor și geto-dacilor, așa cum este și firesc de altminteri, întâlnind însă și abordări consacrate populațiilor germanice și romanice.

Tematica volumului cuprinde în mod inegal studii de arheologie funerară, studii consacrate arheologiei așezărilor cât și discuții privind arta minoră. Studiile de arheologie funerară au vizat lumea dacilor, înscriind aici pe cel al lui Horea Pop, *Tombes dans decouvertes à Șimleul Silvaniei, dép. de Sălaj* (p. 407-430) altele au discutat aceeași chestiune însă din perspectiva populațiilor germanice și a celei romanice din acest spațiu european. Amintim aici dezbaterile propuse de Igor Procheneko în studiul *Germanic burials nearly of village Choma of zarpetska Oblast of Ukraine* (p. 439-446) și al Radmilei Zotović, *Necropolis in the Romme time on the terrytori of the eastern parts of the romme province of Dalmatia* (p. 523-538). Domnul Constantin Croitoru a analizat într-un studiu de sinteză aspecte ale orfevrăriei veacului al II-lea, în care discuta punctual originea, datarea și difuziunea unor podoabe din argint lucrate în fir filigranat (C. Croitoru, *Considerations sommaires* (p. 161-185). Chestiuni ale torenticii traco-getice au abordat și studiile lui Dragoș Mândrescu și Alexander Mincev. Amplul volum *Tracii și vecinii lor în Antichitate*, ce reunește studii în onoarea lui Valeriu Sârbu, constituie o reușită istoriografică, onorantă deopotrivă pentru dr. Valeriu Sârbu cât și pentru Muzeul Brăilei, instituție de referință în cercetarea istorică a muzeologiei românești.

Dumitru Țeicu